

SÔNG CẢNH VỀ HƯỚU.

Tặng Lê Ngọc Diệp

*Còn sơn có suối nước trong
Ta ca ta hát, ta nằm ta chơi*

Nguyễn Trãi

*Ngày về hưu, cuối cùng rồi cũng đến
Tuổi sáu lăm, ai mong đợi bao giờ
Mùa thu dời tới như một giấc mơ
Thoát cảnh thăng trầm, công danh, sự nghiệp*

*Kiếm đã gác, ngày đêm không mải miết
Bận làm chi, đồ án với công văn
Sách nằm im, chồng chất cả mấy tùng
Xếp vào ngăn, xem như là đồ cổ*

*Tất cả giấy tờ và hồ sơ cũ
Ý nghĩa gì mà chăm chú, thiết tha
Đưa cất vào, miền bóng tối, sâu xa
Cho trôi theo, thuyền thời gian quá khứ*

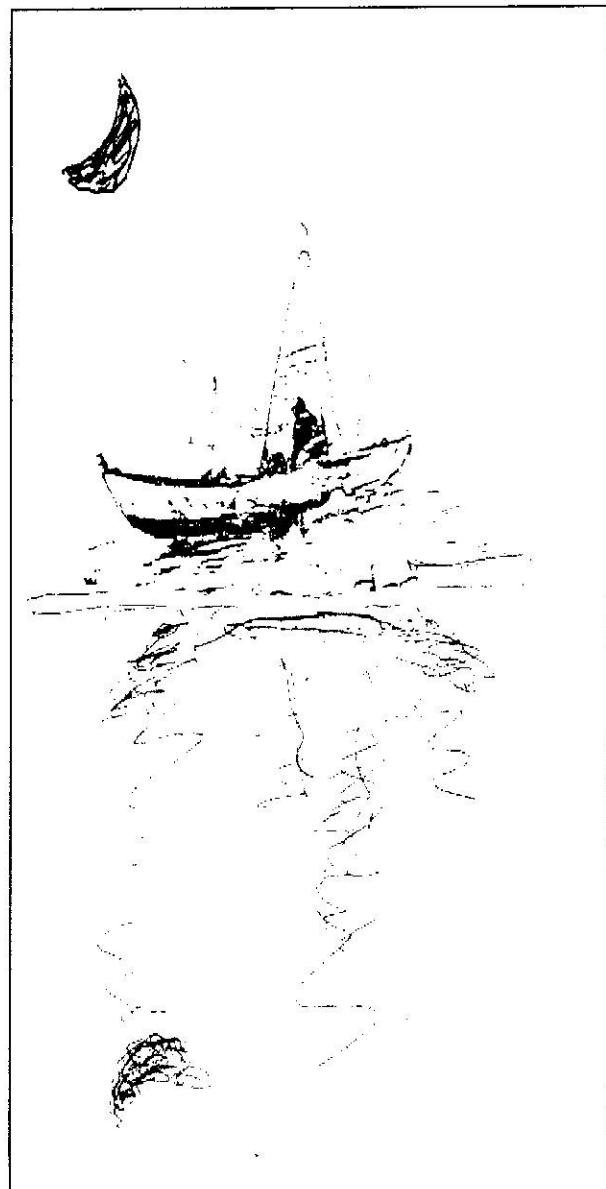
*Hương mùi áo ấm còn ru ta ngủ
Đồng hồ reo chưa tĩnh giấc chiêm bao
Tiếng tơ vàng Đài Pháp Á thuở nào
Đang bay bổng khiến hồn ta mê mải*

*Chiều thông đồng đem đàn bầu ra gảy
Ngắm vườn sau, phong cảnh của triều Lê
Trong văn vǎc, hồ cá bóng mây che
Chim vui hot, trên cành phong dùa nhẩy*

*Thiên Thai Đông, chính là đây có phải?
Giờ đây ta mới sống với chính mình
Nghe ai hát, nhớ đến một chuyện tình
Xa xăm lăm, nhưng thời gian ngắn quá*

*Sông đời hưu là sống cho mình tất cả
Mơ ước này, Trời cũng đã trao cho
Lòng êm vui thanh thản và Tự Do
Ta đang hướng một cuộc đời nhàn hạ.*

Hà thúc Giảng (8-20-2001)

CUỘC CHẠY VIỆT DÃ 23 DẶM.

Minh ngộ Nguyễn Thái Hai

Khởi hành : 10-6-1979. **Mức đến :** 27-04-2002.
 Đó là cuộc hành trình đi tìm tự do của gia đình, từ ngày bỏ nhà ra đi vượt biển đến ngày nuôi con cái ăn học và gả cưới xong đàn con 8 đứa. Tánh tình vốn cỗ hủ nên vẫn theo tập tục cũ, chúng tôi giữ trọng trách nhiệm đến khi con cái thành gia thất.

Chặng đầu đầy gian nguy, trắc trở, sống chết trong đường tơ kẽ tóc. Theo kế hoạch sáng 10-6, gia đình đến nhà chủ tàu để họ đưa đến trại tập trung ở Long xuyên. Tối hôm trước, người em ruột ở Đà-Lạt xuống đem theo một ông bạn cán bộ giáo dục ngoài Bắc mới vào. Nhờ màn nói láo tuyệt vời được nhà tôi ứng phó cấp kỳ, nên ngày ra đi trốn tru. Đến trại tập trung chờ hoài, sau nhiều cái "tuần sau đi", chúng tôi mới biết, chương trình cho người Hoa đi bán chính thức đã bị định chỉ dưới áp lực của quốc tế trong hội nghị ở Genevè vào tháng 7-1979. Nhà đã bị niêm phong, gia đình đã bị lộ diện và với đàn con trai 5 đứa trong tuổi quân dịch, đâu dám trở về, đành sống tạm nửa chui, nửa chính thức tại Long xuyên. Cuộc sống không ngày mai. Tiền hết. Tương lai mờ mịt. Đã bắt cua, bắt ốc, đi mót lúa, đi gặt, làm cỏ ruộng để sống qua ngày với hy vọng mong manh của một phép tiên. Một điện tín của vài anh CCHK vồn vẹn: **khi gặp nhau có săn 3000 viên trụ sinh.** Đúng là thuốc tiên cho người hấp hối. Nhờ đó mà có người cho mượn vàng, bảo sống trả chết thôi, để tôi vượt biển trước, hầu tìm cách nuôi sống gia đình sau. Sau 10 chuyến ra đi, tại nhiều điểm bất thành, tôi và đứa gái út đến Pulau Bidong vào một buổi sáng đẹp trời. Một bất ngờ lớn: một đứa

con trai, đi sau mà tới trước, tới đón chúng tôi ở cầu tàu Jetty và vài tuần sau đó biết thêm một đứa con gái, 12 tuổi, đang ở Nam Dương. Nó là người đầu tiên đến đảo trước và nhờ diện vị thành niên được đi Mỹ, nên gia đình tôi mới có diện vào Mỹ. Tốp đầu tiên này đến Mỹ 6-1981. Khi đang ở trại tỵ nạn, nhờ LTCC tôi có địa chỉ các bạn quen. Bạn đồng nghiệp, đồng song, và bạn thợ ơng gia đình, nghe tin tôi đến Mỹ, đã tận tình giúp đỡ. Tình thần lên cao, nhà tôi lặn lội khắp nơi tìm mọi cách cho các con ra đi. Số kiếp còn long đong nên thay vì đến đảo lại vào tù. Ra khỏi tù, lại đi, lại vào tù. Nhà tôi vừa lo mối đi, vừa nuôi tù, luôn phiền tuẫn Cà mâu, tuẫn Rạch giá cực khổ trăm chiêu, ốm o gày mòn. May mà được bá tánh nhiều nơi tận tình giúp đỡ: tiền bạc, giấy tờ, quà cáp, nuôi ăn, mối manh để đi cũng như phỏng thích. Rồi cứ 2 người một chuyến, lần lượt đến bờ tự do. Ngày 31-8-1983, ngày toàn gia đình đoàn tụ tại MN. Từ đó cứ mỗi 5 năm một lần đều đặn, toàn gia đình lại sum họp kỷ niệm nỗi gian nguy cơ cực thời gian ấy.

Chặng sau đường bằng phẳng hơn, nhiều tự do chọn lựa hơn nhưng cũng không kém gay go. Đa số thuyền nhân đến Mỹ với 2 bàn tay trắng, chúng tôi đến với món nợ danh dự tái sanh, không dưới 40,000\$, đời cha không trả hết con tiếp tục trả. Bốn cha con đến Mỹ trước cố ổn định cuộc sống thật mau, cắm cổ lo học, và khuyến khích bên nhà giữ vững tinh thần trước mọi khó khăn. Năm tháng sau lấy EIT và năm sau PE, có công ăn việc làm được một tháng thì gia đình cũng vừa đoàn tụ. Các con vừa được CS trai rèn, vừa tự rèn trong khổn khổ, hiểu và quý cái tự do. Thấy tương lai mở rộng thênh thang, chúng đều quyết tâm học để vươn lên, đều tốt nghiệp tại Đại học MN, được các hãng lớn tuyển dụng và một số được hăng cấp dưỡng để hoàn tất Master trong một năm. Tiểu đặng khoa và đại đặng khoa liền liền, toàn người

Việt, ngoại trừ chú rể út người Đài loan. Hai cháu quen nhau trong khi cùng tập sự tại bệnh viện Duke, NC. Nay toàn gia 30 mạng, 12 cháu, 4 MS, 1MD. Món nợ danh dự cũng đã trang trải xong khá lâu. Sau vụ vượt biên, cảm ơn Phật Bà, chúng tôi quy y Tam bảo, và đã có duyên may được giao phó thiết kế một ngôi chùa đẹp với mái cong, rồng chầu và một cổng tam quan được nhiều người khen. Cùng với một anh bạn Công binh cũ, chúng tôi trực tiếp hướng dẫn Phật tử xây cất tất cả mọi khâu. Chùa Phật Ấn là một thắng tích của cộng đồng người Việt ở MN.

Các con thấy chúng tôi suốt đời cực khổ, khuyến khích tôi hưu non để còn sức khéo để enjoy, đi du lịch đó đây, và đúng như trong cuốn QVGKT đã viết không nơi nào đẹp bằng quê hương ta cả. Chúng tôi về VN 3 lần. Mỗi lần đều có niềm vui riêng. Lần đầu về thăm mồ mả song thân tôi vừa mới xây xong, thu thập tài liệu để viết gia phả, nghiên cứu hành trình du lịch cho cháu gái út về thăm quê hương vào năm sau, đi tìm các ân nhân xưa, và tham quan thắng cảnh VN. Chuyến thứ hai đem hai cháu gái đi đường bộ từ Nam chí Bắc. Các cháu rất thích thú và hiểu nhiều về địa lý, lịch sử và văn hóa qua sự giải thích của tôi trong suốt lộ trình. Chuyến thứ ba mang 2 bản tộc phả bên nội, khoảng 400 năm, về phối kiếp với họ hàng lần chót trước khi in, thăm những bà con bên vợ mà kỳ trước chưa gặp, thâu thập tài liệu cho 2 tộc phả bên vợ, và tìm những ân nhân ở Cà mâu và Rạch giá.

Sau hơn 20 năm xa cách, nay mỗi người sống một nơi. Chim trời cá nước biết đâu mà tìm. Nhưng Phật độ kẻ thiện tâm. Diễn tả sao được nỗi vui mừng của cả đôi bên trong các cuộc hội ngộ bất ngờ này. Tại Long xuyên chúng tôi xin được ngủ trên sàn nhà ngay nơi 20 năm về trước. "Tôi sung sướng quá, ông bà kỹ sư đã chẳng chê nhà tôi quê mùa đã ăn ngủ tại nhà

tôi", ông chủ nhà khoe với hàng xóm vào tảng sáng hôm sau. Tại Cà mâu, một người từ Mỹ về tìm gặp một gia đình chỉ biết tên là Hai, sống dưới một gầm cầu, hơn 20 năm về trước. Sau bao khó khăn họ đã gặp nhau và tôi cũng đã sững sờ quên bấm máy chụp cái cảnh thật đẹp và khó quên: hai bà già cùng chạy lại ôm nhau trên khoảng đường đá gồ ghề lởm chởm, vừa khóc vừa cười. Họ đã thật sự khóc đã lâu, ướt cả bả vai, trước sự ngạc nhiên của hàng xóm bên đường và bộ hành đi qua.

Phật đã dạy phải tri túc và thiểu dục. Nhưng căn cơ còn mỏng, nên tôi còn ước muôn: một ước muôn trước ngày vượt biên. Cách ngày ra đi ba hôm, khi mọi sự đã thu xếp xong. Chúng tôi tập họp các con lại để thông báo cho chúng biết kế hoạch ra đi. Thanh niên nhiều lý tưởng, (*giống cha nó ngày nào*) một số phản đối không đi. Lý do: Đất nước đã bị chiến tranh tàn phá. Nay đã hòa bình, thanh niên trí thức bỏ đi hết, ai xây dựng lại quê hương. (*Lúc đó cũng nhờ nhà tôi khéo léo xoay sở, 3 đứa đã vào Đại học, nên chúng nghĩ thế*). Sau gần 2 giờ giải thích, chúng vẫn còn phân vân chưa dứt khoát. Tình trạng này rất sợ bị lộ. Tiến thoái lưỡng nan. Tôi dành bảo. Ví dụ ta có một vườn cam cây đã khá lớn, nhưng vườn lại nằm trên khu đất cằn cỗi, đầy sỏi đá. Để đó, cam lớn dần và sẽ ra trái nhưng ít. Nay nếu may mắn ta có một khu vườn đất đai bằng phẳng phì nhiêu. Ta dời số cam trên qua vườn mới. Một số cây có thể chết, số còn lại sẽ khung lại đó một thời gian trước khi phát triển mạnh. Cành lá sẽ sum suê và nặng trĩu trái, muôn cho ai, giúp ai chẳng được. Gia đình ta hiện nay như vậy đó. Người Do Thái hải ngoại tạo lập lại xứ sở họ như thế đó. Và nay tôi đang chờ mong sự thành tựu ước nguyện này.

Được vậy CUỘC CHẠY VIỆT DÃ này thật là hoàn chỉnh. ■